

Dr hab. Wojciech Tylbor-Kubrakiewicz

Pracownia Druku Wypukłego dla studentów I roku

Katedra Kształcenia I–II

Zajęcia odbywają się w czwartki w godz. 13–18 w Hali Maszyn, w budynku Wydziału Grafiki.

E-mail do prowadzącego zajęcia: wojciech.tylbor-kubrakiewicz@cybis.asp.waw.pl

PRZEDMIOT

Druk Wypukły, 5-letnie studia magisterskie
Zajęcia kierunkowe punktowane 3 punktami ECTS.

JĘZYK ZAJĘĆ

Polski i angielski.

CEL ZAJĘĆ

Zadaniem pracowni jest zapoznanie studentów z artystyczną grafiką warsztatową jako integralną dziedziną sztuki oraz zaznajomienie ich z możliwościami i zasadami funkcjonowania warsztatu graficznego. Nauka techniki druku wypukłego nie jest głównym celem pracowni, ale stanowi jej najważniejsze narzędzie metodyczne. Z dydaktycznego punktu widzenia jest to pracownia o charakterze propedeutycznym. Jest to ważne, ponieważ nadrzędnym celem pracowni jest właśnie zainteresowanie studentów grafiką warsztatową i rozbudzenie ich chęci do pogłębiania tej wiedzy w późniejszych latach.

Jednym z najważniejszych zadań pracowni jest uświadomienie studentom procesu jako uporządkowanego w czasie ciągu zmian i stanów zachodzących po sobie, który jest nierozzerwalnie związane ze sztuką graficzną. Dlatego w trakcie zajęć obowiązywać będzie następujący porządek: wybór tematu, praca koncepcyjna w oparciu o szkice, system korekt dający możliwość wyeliminowania błędów i wreszcie rozpoczęcie pracy w warsztacie graficznym. Właśnie tu uczestnicy zajęć dowiadują się jak przygotować matrycę, poznają narzędzia graficzne, rodzaje farb i papiery. Uczą się jak w bezpieczny sposób używać wyposażenie pracowni. Podczas zajęć utrzymanych w formie ćwiczeń studenci poznają klasyczne techniki druku wypukłego na przykładzie linorytu i drzeworytu wzdłużnego.

Poza tym, program pracowni ma na celu przygotować studentów do podjęcia zadań wynikających z kształcenia na polu grafiki warsztatowej. W szczególności dotyczy to:

- wykorzystania podstawowych zagadnień rysunkowych takich jak światło, linia, skala szarości, bryła, faktura czy struktura;
- rozwijania wrażliwości estetycznej;
- rozwijania twórczych metod pracy w oparciu o poznane techniki;
- budowania własnego języka wypowiedzi artystycznej;
- planowania pracy, wykorzystywania pomysłów i materiałów do dalszej pracy;
- umiejętności świadomego wykorzystania multiplikacji będącej immanentną cechą grafiki.

METODY NAUCZANIA

Zajęcia mają formę wykładów, ćwiczeń, konwersatorium oraz dyskusji.

Wykłady wprowadzające do zajęć oraz kolejnych zadań, w razie potrzeb połączone z prezentacją multimedialną, odbywać się będą w Hali maszyn lub w innej lokalizacji.

Ćwiczenia warsztatowe odbywają się w Hali maszyn w wyznaczonych godzinach oraz pod nadzorem

prowadzącego zajęcia i pracowników technicznych.

Konwersatorium — dialog, odbywać się będzie indywidualnie z każdym uczestnikiem zajęć jako niezbędny element ewaluacji projektu i jego realizacji.

Dyskusja — przeglądy, będą odbywać się zgodnie z harmonogramem pod koniec każdego zadania. Ich celem będzie analiza i ocena pozytywnych i negatywnych stron realizowanych zadań z punktu widzenia wartości technicznych i estetycznych.

WYMAGANIA WSTĘPNE

Zdany egzamin wstępny na 5-letnie studia magisterskie.

Udział w programie Erasmus +.

WYMAGANIA KOŃCOWE

Zaliczenie wszystkich zadań oraz dostarczenie w ostatnim tygodniu zajęć kompletu prac zgodnie z wymogami określonymi dla każdego zadania.

ZAMIERZONE EFEKTY ZAJĘĆ

Z punktu widzenia opanowanych umiejętności technicznych, pod koniec pierwszego roku zajęć z Druku Wypukłego ich uczestnik powinien/powinna samodzielnie korzystać z pracowni graficznej, w szczególności rozróżniać rodzaje farb, papierów graficznych i bezpiecznie obsługiwać wyposażenie pracowni.

Z punktu widzenia nabytej wiedzy oczekuje się od uczestników zajęć:

- zrozumienia podstaw klasycznych technik graficznych druku wypukłego;
- umiejętności tworzenia prac graficznych w oparciu o pierwotny projekt;
- dokonywania świadomej analizy własnych dokonań w celu określenia pozytywnych bądź negatywnych efektów własnej pracy i w miarę potrzeby dokonywania zmian w procesie ewaluacji;
- odkrywania potencjału poznawanych technik i metod pracy;
- rozwijania umiejętności planowania pracy i wykorzystywania czasu.

Ponadto oczekuje się od każdego:

- obecności na zajęciach i bycia do nich przygotowanym;
- stosownego zachowania w trakcie zajęć;
- poszanowania dla wyposażenia pracowni oraz dbania o zachowanie czystości w Hali maszyn;
- aktywnego udziału w przeglądach;
- udziału w ważnych dla Wydziału Grafiki wydarzeniach;
- obecności podczas sprzątania pracowni pod koniec każdego semestru.

LITERATURA

- Grafika Artystyczna. Podręcznik Warsztatowy. Wydział Grafiki ASP w Poznaniu, 2007.
- Techniki Sztuk Graficznych. A. Krejca. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe. 1984
- <https://www.metmuseum.org/about-the-met/curatorial-departments/drawings-and-prints/materials-and-techniques/printmaking>

Zajęcia mają charakter praktyczny i oprócz tych kilku pozycji nie obowiązuje lista lektur, jednak poszczególnym zadaniom mogą towarzyszyć dodatkowe materiały piśmiennicze.

KRYTERIA OCENY

Obecność

Zajęcia z Druku Wypukłego odbywają się grupowo raz w tygodniu, przez jeden semestr, na Wydziale Grafiki, a obecność podczas ich trwania jest obowiązkowa. Nie przewiduje się indywidualnego trybu zaliczenia przedmiotu.

Wszelkie wykłady i prezentacje odbywać się będą na początku zajęć i nie będą powtarzane w indywidualnych przypadkach. W interesie każdego jest być w pracowni punktualnie.

Obecność będzie sprawdzana na początku każdego zajęcia. Więcej niż trzy nieusprawiedliwione nieobecności skutkują obniżeniem oceny na semestr. Trzy spóźnienia równe są jednej nieobecności. Dotyczy to także nieuzasadnionego opuszczenia zajęć przed ich planowanym końcem. Opuszczenie przeglądu, podobnie jak trzy nieusprawiedliwione nieobecności zagrożone jest obniżeniem oceny semestralnej. Nieobecność z powodów zdrowotnych będzie usprawiedliwiona jedynie na podstawie dostarczonego do dziekanatu dokumentu od lekarza. Spanie podczas zajęć jednoznacznie jest z brakiem obecności.

Przebieg zajęć

Wszyscy uczestnicy zajęć, w tym także prowadzący je, zobowiązani są do pracy w duchu humanizmu i tolerancji przy poszanowaniu różnic światopoglądowych i szacunku dla każdego. To szczególnie istotne w kształtującej się pośród studentów pierwszego roku grupie. Współpraca będzie jest równie ważna jak współzawodnictwo. Zajęcia przewidziane są na 4 godziny zegarowe, w trakcie których studenci zobowiązani są do obecności w pracowni ciałem i duchem. Nie przewiduje się przerw na papierosa ani pracy nad innymi przedmiotami. Dotyczy to także korzystania z urządzeń mobilnych i używania mediów społecznościowych. Jest to czas, który uczestnicy zajęć powinni przeznaczyć na grafikę warsztatową.

Większość technik graficznych i metod ich realizacji wymaga dużych nakładów czasu, cierpliwości i precyzji. Dlatego ważna jest umiejętność dobrego planowania. Żadnego z zadań nie da się wykonać w ciągu jednego dnia. Oprócz pracy podczas zajęć, znacząca część każdego z zadań wymaga dodatkowej pracy. Dotyczy to szczególnie przygotowania projektów, obróbki matrycy itp.

Gotowość do zajęć, w szczególności przemyślane projekty oraz przygotowane na podstawie wcześniejszych instrukcji materiały plastyczne to niezwykle ważny warunek do efektywnego udziału w zajęciach. Projekty omawiane będą w grupie, dzięki czemu każdy będzie mógł korzystać z doświadczeń innych uczestników zajęć. Oczekuje się także aktywnego udziału wszystkich studentów w tych dyskusjach.

Ze względu na olbrzymią ilość osób korzystających z Hali maszyn, każdy uczestnik zajęć zobowiązany jest do sprzątnięcia nie tylko po sobie, ale — o ile to konieczne — także do posprzątnięcia całej pracowni.

Notatki/Szkicownik

W trakcie wykładów przekazywana będzie duża ilość informacji, dlatego zaleca się aby każdy student/studentka sporządzali notatki. Dotyczy to zarówno teorii z zakresu współczesnej grafiki, najnowszych trendów w sztuce, czy rodzajów papierów graficznych, farb i pras drukarskich. Szkicownik to także repozytorium, inkubator idei; często sięgać będziemy do niego w poszukiwaniu pomysłów.

Oceny

Ocena końcowa ma formę numeryczną w przedziale od 5 do 0. Składają się na nią oceny cząstkowe ze wszystkich zadań. Po każdym zadaniu student będzie indywidualnie informowany o ocenie jego/jej pracy. Na tę ocenę wpływ ma strona techniczna wykonania każdego zadania oraz wartości plastyczne, względnie oryginalność pomysłu. Kryteria konieczne do spełnienia sprecyzowane będą w opisie każdego zadania. Data każdego przeglądu jednoznaczna jest z terminem oddania zadania. Spóźnienie lub dostarczenie niekompletnego zadania skutkuje obniżeniem oceny o 10% za każde następne zajęcie. W trakcie semestru może pojawić się możliwość uzyskania dodatkowych punktów, dzięki którym możliwe będzie poprawienie oceny.

Tabela ocen przedstawia się następująco:

96–100 % 5+ celujący	76–80 % 4 dobry	56–60 % 3-
91–95 % 5 bardzo dobry	71–75 % 4-	≤ 55 % 2 niedostateczny
86–90 % 5-	66–70 % 3+	o nieklasyfikowany
81–85 % 4+	61–65 % 3 dostateczny	

Zadania

W trakcie semestru/roku szkolnego odbędą się trzy zadania z druku wypukłego. Ponadto, w zależności od postępów w pracy, planowane jest jedno zadanie z technik łączonych (pracownia druku wklęsłego, płaskiego, serigrafii).

1. linoryt w czerni,
2. linoryt barwny z użyciem tej samej matrycy co w zadaniu #1 i dodatkowej matrycy do druku tła,
3. drzeworyt barwny z użyciem dwóch matryc.

Do każdego zadania będzie podany temat, a jego wybór ma na celu ułatwienie realizacji zadania przy zastosowaniu charakterystycznych dla każdej techniki środków wyrazu artystycznego.

Każde zadanie należy wykonać samodzielnie podczas zajęć, za wyjątkiem tych etapów przygotowania matrycy, które można wykonać w ramach „pracy domowej”.

Składowe oceny końcowej na semestr:

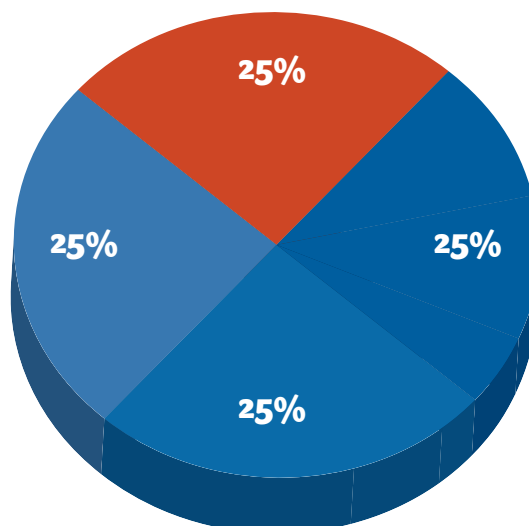
Zadania	75%
Linoryt w czerni	25%
Linoryt barwny	25%
Drzeworyt barwny	25%
Obecność, udział w zajęciach	25%

Każde zadanie opisane będzie w oddzielnym dokumencie.

Ocena zadań będzie poddana następującym kryteriom:

a. wartość techniczna pracy (zgodność z wymogami technicznymi wybranej formy druku);	10%
b. estetyka wykonania (jakość prezentowanych odbitek, zgodność z wymaganymi wymiarami);	10%
c. walory plastyczne, oryginalność pomysłu.	5%

- Zadanie # 1 (a + b +c)
- Zadanie # 2 (a + b +c)
- Zadanie # 3 (a + b +c)
- Obecność, udział w zajęciach

PRACOWNIA

Pracownia czynna jest w godzinach 9–18 oraz 18–22 gdy zajęcia mają studia niestacjonarne. Korzystanie z pracowni w godzinach innych niż zajęcia z Podstaw Grafiki Warsztatowej możliwe są po uzyskaniu zgody od opiekuna Hali maszyn. Pierwszeństwo w korzystaniu z pracowni mają studenci zajęć odbywających się zgodnie z planem.

KALENDARZ

Semestr zimowy

Kalendarz może ulec zmianie. Studenci będą informowani o każdej aktualizacji.

	Data	Temat zajęć, zadania, praca domowa
1 tydzień	3 października	Szkolenia dla studentów I roku — zajęcia odwołane
2 tydzień	10 października	Wprowadzenie do zajęć. Wykład inauguracyjny. Oprowadzenie po Hali maszyn. Wprowadzenie do zadania # 1. Praca domowa — przygotować projekty i materiały do następnych zajęć.
3 tydzień	17 października	Omówienie rodzajów papieru graficznego i farb. Pokaz użycia narzędzi do linorytu, obsługi pras graficznych i odbijania prac. Przygotowanie matryc, przenoszenie projektu na PCV. Omówienie projektów. Indywidualna praca. Praca domowa — kontynuowanie pracy nad matrycą.
4 tydzień	24 października	Pokaz wykonania odbitki na czysto. Omówienie zasad dotyczących podpisywania odbitek graficznych. Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
5 tydzień	31 października	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
6 tydzień	7 listopada	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
7 tydzień	14 listopada	Przegląd dla zadania # 1. Wprowadzenie do zadania # 2.
8 tydzień	21 listopada	Pokaz wykonania odbitki barwnej z użyciem dodatkowej matrycy w celu druku tła.
9 tydzień	28 listopada	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
10 tydzień	5 grudnia	Przegląd dla zadania # 2. Wprowadzenie do zadania # 3. Praca domowa — przygotować projekty i materiały do następnych zajęć.
11 tydzień	12 grudnia	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
12 tydzień	19 grudnia	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
13 tydzień	26 grudnia	Przerwa świąteczna
14 tydzień	2 stycznia	Przerwa świąteczna

15 tydzień	9 stycznia	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
16 tydzień	16 stycznia	Kontynuowanie pracy nad zadaniem.
17 tydzień	23 stycznia	Ostatnie zajęcia praktyczne w semestrze zimowym. Przegląd dla zadania # 3.
18 tydzień	30 stycznia	Ocenianie prac. 9–10 studenci dostarczają komplet skończonych prac. Sprzątanie pracowni
19 tydzień	6 lutego	Sesja przedmiotów teoretycznych
20 tydzień	13 lutego	Przerwa międzysemestralna

WYMAGANE MATERIAŁY

Uczestników zajęć obowiązuje niewielka opłata pobierana na początku każdego semestru na zakup niezbędnych środków czystości niezbędnych do sprawnego funkcjonowania warsztatu. Oprócz wyposażenia pracowni do dyspozycji studentów są farby i podstawowe narzędzia do obróbki matryc. Zapoznanie w pozostałe materiały, takie jak papier, dłutka, igły, rozpuszczalniki itp. leży w gestii uczestników zajęć. Większość niezbędnych materiałów graficznych należy kupić na początku semestru. Ich brak nie będzie uznawany jako usprawiedliwienie ewentualnych opóźnień w terminowym dostarczeniu wykonanego zadania.

Linoryt:

- linoleum (PCV);
- dłutka, co najmniej dwa w kształcie U oraz V, im mniejsze tym lepsze;
- czarny papier do wykonania projektu;
- biała kredka lub cienkopis do wykonania projektu;
- papier do odbitek próbnych;
- dobrej klasy biały akwafortowy papier graficzny do odbitek końcowych (Fabriano Rosaspina, Hahnemühle Copperplate, Canson Edition).

Drzeworyt:

- sklejka;
- dłutka, co najmniej dwa w kształcie U oraz V, im mniejsze tym lepsze;
- dobrej klasy biały akwafortowy papier graficzny do odbitek próbnych i końcowych (Fabriano Rosaspina, Hahnemühle Copperplate, Canson Edition).

Dodatkowe materiały i wyposażenie:

- rękawice wielorazowe;
- papier ścierny;
- ołówek HB lub H do podpisywania prac;
- wszelkiego rodzaju przybory rysunkowe;
- nóż do cięcia linoleum i papieru;
- fartuch lub inne;
- notes, szkiecownik;
- nożyczki.

Ponadto uczestnicy zajęć powinni mieć benzynę ekstrakcyjną (do nabycia od pracowników technicznych) do czyszczenia matryc, pras, wałków i blatów w pracowni. W trakcie roku szkolnego studenci mogą być poinformowani o konieczności poniesienia innych wydatków, lub opłat na rzecz pokrycia kosztów kupna niektórych materiałów.